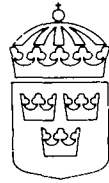

Konstitutionsutskottets betänkande

1985/86:20

om anslag till datainspektionen (prop. 1985/86:100,
bil. 4, p. G 2)

KU
1985/86:20

Sammanfattning

Utskottet behandlar i detta betänkande rubricerade anslagsfråga samt en under allmänna motionstiden väckt motion som tar sikte på viss förstärkning av datainspektionens organisation. Utskottet tillstyrker propositionens förslag samt avstyrker motionen. Reservation till förmån för motionen har avgetts av ledamöterna från folkpartiet, centern och vänsterpartiet kommunisterna. Ett särskilt yttrande har lämnats av de moderata ledamöterna.

Propositionen

I budgetpropositionen 1985/86, bil. 4 (justitiedepartementet) föreslår regeringen riksdagen att

1. bemyndiga regeringen att vid datainspektionen inrätta en ordinarie tjänst för generaldirektör med beteckningen Cp,

2. till *Datainspektionen* för budgetåret 1986/87 anvisa ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Tjänsten som chef för datainspektionen är en ordinarie tjänst med beteckningen Cr som tillsätts med förordnande tills vidare. Motsvarande gäller för cheferna för bankinspektionen och försäkringsinspektionen. Tjänsten som chef för datainspektionen bör enligt departementschefen efter nuvarande innehavarens avgång bytas mot en ordinarie tjänst med beteckningen Cp, dvs. en tjänst som tillsätts med förordnande för bestämd tid i likhet med vad som gäller för verkschefstjänster i allmänhet. Motsvarande utbyte kommer enligt propositionen att föreslås även vad avser tjänsterna som chef för bankinspektionen och för försäkringsinspektionen.

Motionen

I motion 1985/86:K506 av Bengt Kindbom och Bertil Fiskesjö (c) hemställs att riksdagen beslutar bemyndiga regeringen att inrätta två ytterligare handläggartjänster vid datainspektionen. Enligt motionärerna har datainspektionen i anslagsframställningen föreslagit att två nya handläggartjänster tillförs inspektionen för budgetåret 1986/87. I budgetpropositionen framläggs emellertid inte något sådant förslag. Enligt motionen bör datainspektionen ges de resurser som erfordras för att med kraft hävda datalagen till skydd för den enskilda människan.

Som nyss framgått föreslås i motion K506 att datainspektionen skall tillföras de två nya handläggartjänster som inspektionen begärt i sin anslagsframställning.

Det bör till en början erinras om att avsikten är att kostnaderna för datainspektionens verksamhet helt skall täckas av avgifter. Som redovisas i budgetpropositionen nåddes inte under föregående budgetår full kostnadsäckning. Antalet licenser enligt datalagen har ökat men uppgår ännu inte till det antal, som tillsammans med avgiftsfinansieringen i övrigt är en förutsättning för en total avgiftsfinansiering.

Utskottet har tagit del av en översyn som riksrevisionsverket företagit 1985 i samråd med datainspektionen beträffande avgiftsfinansieringen av datainspektionens verksamhet. De åtgärder som riksrevisionsverket föreslår med anledning av översynen tar sikte på bl. a. informationsinsatser för att öka kunskapen hos företag och myndigheter om licensskyldigheten. Vidare föreslår riksrevisionsverket en höjning av licensavgifter samt olika åtgärder i effektivitetshöjande syfte. Förslagen bereds för närvarande i regeringskansliet.

Enligt utskottet är det angeläget att en prövning av de nämnda förslagen kommer till stånd innan ställning tas till en ytterligare utbyggnad av datainspektionens organisation. Utskottet förutsätter att justitiedepartementet noga följer frågan och beaktar de behov av åtgärder som kan föreligga för att datainspektionen skall kunna arbeta effektivt. Med hänvisning till det anförda avstyrks motionsyrkandet.

Utskottet tillstyrker förslagen i budgetpropositionen och hemställer

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att inrätta en ordinarie tjänst för generaldirektör med beteckningen Cp,
2. att riksdagen avslår motion 1985/86:K506.
3. att riksdagen till *Datainspektionen* för budgetåret 1986/87 anvisar ett förslagsanslag av 1 000 kr.

Stockholm den 11 mars 1986

På konstitutionsutskottets vägnar

Olle Svensson

Närvarande: Anders Björck (m)*, Wivi-Anne Cederqvist (s), Kurt Ove Johansson (s), Bertil Fiskesjö (c), Sture Thun (s), Hans Nyhage (m), Anita Modin (s), Sören Lekberg (s), Börje Stensson (fp), Torgny Larsson (s), Bengt Kindbom (c), Ulla Pettersson (s)*, Ingela Mårtensson (fp), Gunnar Hökmark (m) och Bo Hammar (vpk).

* Ej närvarande vid justeringen.

Bertil Fiskesjö (c), Börje Stensson (fp), Bengt Kindbom (c), Ingela Mårtensson (fp) och Bo Hammar (vpk) anser

dels att sista stycket i utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

Enligt utskottet är det angeläget att datainspektionen redan kommande budgetår tillförs de tjänster som begärts i inspektionens anslagsframställning. Det är ur allmän synpunkt av synnerlig vikt att datainspektionen har de resurser som fordras för att kunna hävda datalagens viktiga funktion till skydd för den enskilda människan.

dels att utskottet bort hemställa

att riksdagen med anledning av propositionen i nu aktuell del och med bifall till motion 1985/86:K506 bemyndigar regeringen att inrätta två tjänster som handläggare vid datainspektionen.

Särskilt yttrande

Hans Nyhage, Gunnar Biörck i Värmdö och Gunnar Hökmark (alla m) anför:

Det är vår uppfattning att datainspektionen skall ges en så stark ställning som möjligt i det svenska samhällslivet. I första hand måste detta ske genom att datainspektionens beslut får väga tungt de gånger dess beslut överklagas. Vi moderater har visat på hur man skall kunna stärka datainspektionens ställning genom att låta regeringsrätten i stället för regeringen vara besvärinstans.

I den mån datainspektionen på grund av personalbrist inte kan fullgöra sina uppgifter är vi beredda att medverka till ytterligare tjänster. Det finns dock anledning att understryka att det problem som vi i dag ser med arbetet på att hävda den enskildes integritet inte i första hand beror på personalbrist utan på grund av att datainspektionens beslut ofta urvattnas samtidigt som tillämpningen av datalagen gradvis förskjuts till förfång för den enskildes integritet.

Genom de stora avgångar som nu skett i datainspektionens ledning är det rimligt att anta att dess organisation under en längre tid framöver kommer att kännetecknas av vakanser. Samtidigt visar den promemoria som riksrevisionsverket har gjort angående datainspektionens verksamhet på att det finns betydande effektivitetsvinster att göra. Enligt vår mening är det därför rimligt att låta en ny organisation under den nye generaldirektörens ledning ta form, samtidigt som man tillgodogör sig de idéer och möjligheter som riksrevisionsverket pekar på.

Om det inför kommande budgetår likväl finns klara brister i datainspektionens personella resurser är vi beredda att tillstyrka att ytterligare tjänster inrättas.

